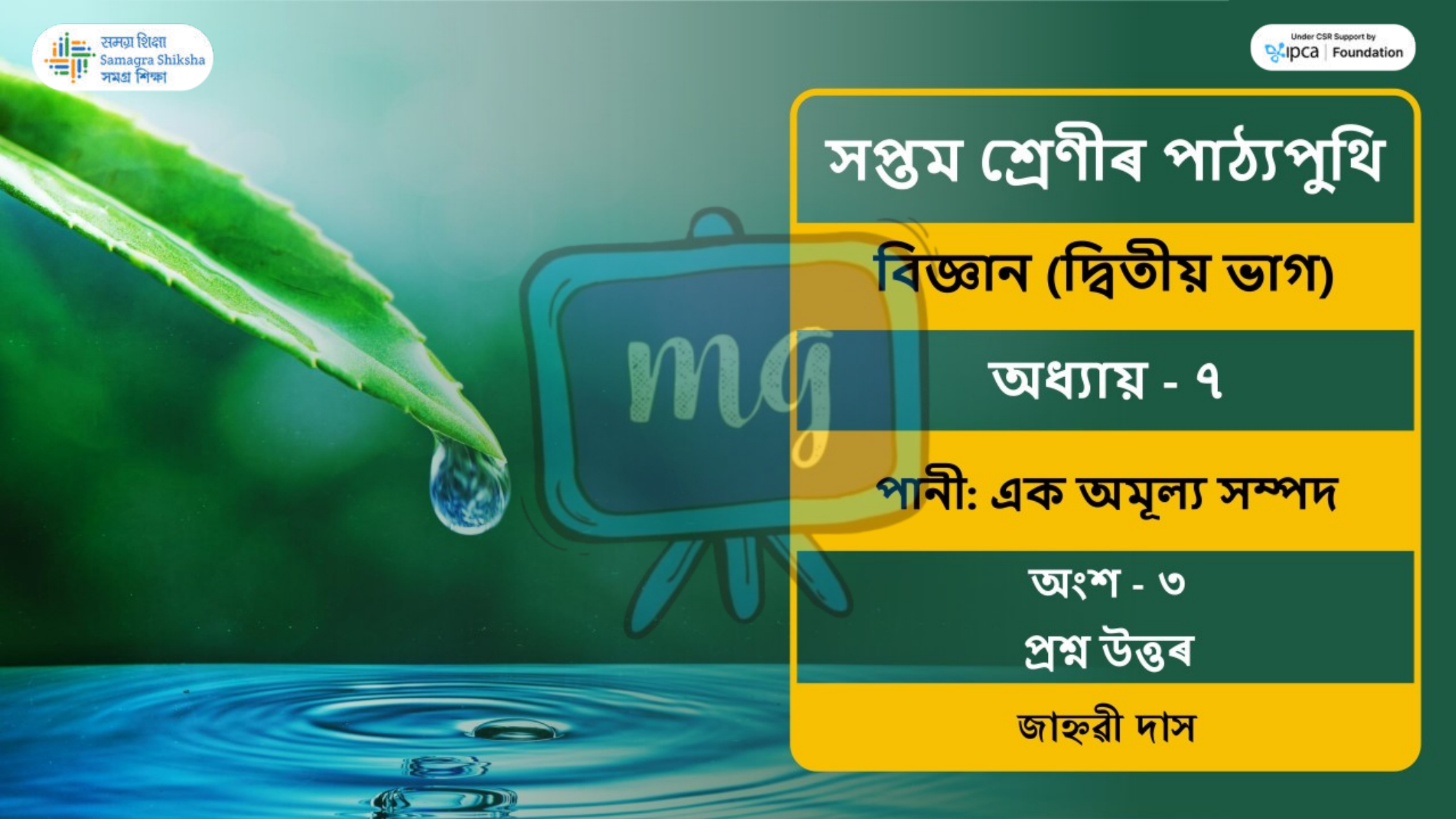

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

সপ্তম শ্রেণীৰ পাঠ্যপুথি

বিজ্ঞান (দ্বিতীয় ভাগ)

অধ্যায় - ৭

পানী: এক অমূল্য সম্পদ

অংশ - ৩

প্রশ্ন উত্তৰ

জাহ্নৱী দাস

অনুশীলনী

1 উক্তিটো যদি সঁচা হয় (স) আৰু মিছা হয় (মি) ৰে চিহ্নিত কৰা।

i. পৃথিৱীৰ নদী আৰু হ্রদত থকাতকৈ ভূ-গর্ভৰ জমা হৈ থকা নির্মল পানীৰ পৰিমাণ যথেষ্ট বেছি। (স/মি)

ii. গাঁও অঞ্চলত বাস কৰা মানুহে পানীৰ নাটনিৰ সমস্যাত ভোগে। (স/মি)

iii. খেতিপথাৰত কৰা জলসিঞ্চনৰ একমাত্র উৎস হ'ল নদীৰ পানী। (সত্য/অসত্য)

iv. বৰষুণ হ'ল পানীৰ প্রধান উৎস। (স/মি)

অনুশীলনী

2 ভূ-গর্ভৰ পানী কেনেকৈ পূৰ হয় কৰা হয় ব্যাখ্যা কৰা।

উত্তৰ : বৰষুণৰ পানী আৰু পৃথিৱীৰ পৃষ্ঠত থকা জলভাগৰ পানী আন্তঃপৰিস্রাৱন প্রক্রিয়াৰে মাটিৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যায়। তাৰ পিছত অনুপ্রৱেশ কৰা পানী মাটিৰ তলৰ গভীৰত জলধাৰাত জমা হয়। কিছুমান অভেদ্য শিলৰ তৰপ আছে যিয়ে জলধাৰাৰ পানী আৰু তললৈ যাবলৈ বাধা দিয়ে। এইদৰে ভূগর্ভস্থ পানী পুনৰ পৰিপূর্ণ কৰা হয়।

অনুশীলনী

3 পঞ্চাশঘৰ মানুহৰ মাজত দহটা নলীনাদ আছে। ভূ-গর্ভৰ জলপৃষ্ঠৰ ওপৰত কি দীর্ঘদিনীয়া প্রভাৱ পৰিব পাৰে?

উত্তৰ : পঞ্চাশটা ঘৰৰ মানুহে যদি দহটা নলীৰ কুঁৱা ব্যৱহাৰ কৰে, তেন্তে তেওঁলোকৰ বাবে প্রয়োজনীয় পানী মাটিৰ পৰা উলিয়াই লোৱা হয়। যদি এই নলীৰ কূপবোৰ দীর্ঘদিন ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তেন্তে ভূগর্ভস্থ পানী কমি যাব আৰু পানীৰ স্তৰ কমি যাব।

অনুশীলনী

4 তোমাক এখন বাগিচা পৰিচালনা কৰিবলৈ কোৱা হ'ল। তুমি কেনেকৈ কম পানী ব্যৱহাৰ কৰি পৰিচালনা কৰিবা?

উত্তৰ : এখন বাগিচা ৰক্ষণাবেক্ষণ কৰিবলৈ পানীৰ প্ৰয়োজন।গতিকে পানীৰ ব্যৱহাৰ কম কৰিবলৈ আমি টোপাটোপে দিয়া (ড্ৰিপ) জলসিঞ্চন পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিব পাৰো। এই পদ্ধতিত সংকীৰ্ণ পাইপ ব্যৱহাৰ কৰি গছবোৰৰ গুৰিলৈ পোনপটীয়াকৈ পানী যোগান ধৰা হয়, যাৰ ফলত পানীৰ ক্ষতি হ্ৰাস পায়।

অনুশীলনী

5 ভূ-গর্ভৰ জলপৃষ্ঠৰ অৱনমনৰ কাৰণে দায়ী কাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

উত্তৰ : পানীৰ স্তৰ হ্রাসৰ বাবে দায়ী কাৰকসমূহ হ'ল—

বর্ধিত জনসংখ্যা —

বর্ধিত জনসংখ্যাৰ ফলস্বৰূপে বর্ধিত চাহিদা পূৰণৰ বাবে ঘৰ-দুৱাৰ, দোকান-পোহাৰ, ৰাস্তা-ঘাট, কার্যালয়, পদপথ আদি সকলো সা-সুবিধা বৃদ্ধি পায়। ইয়াৰ ফলত মাটিত পানী সোমাই যোৱাৰ বাবে মুকলি ঠাই কমি যায়।

অনুশীলনী

বৃদ্ধি পোৱা উদ্যোগ —

উদ্যোগসমূহত উৎপাদন প্রক্রিয়াৰ বেছিভাগ পর্যায়তে পানীৰ প্রয়োজন হয়। যদি উদ্যোগৰ সংখ্যা বাঢ়ে, তেন্তে তেওঁলোকৰ বাবে প্রয়োজনীয় পানীও বৃদ্ধি পাব। গতিকে উদ্যোগ বৃদ্ধিয়ে পানীৰ স্তৰ হ্রাস কৰাত অৰিহণা যোগায়।

কৃষি কাম-কাজ —

ভাৰত এখন কৃষিপ্রধান দেশ আৰু পানী অবিহনে কৃষি অসম্ভৱ।কৃষিৰ বাবে পানী মূলতঃ ভূগর্ভস্থ পানী, বৰষুণৰ পানী আৰু খালৰ পানীৰ পৰা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

অনুশীলনী

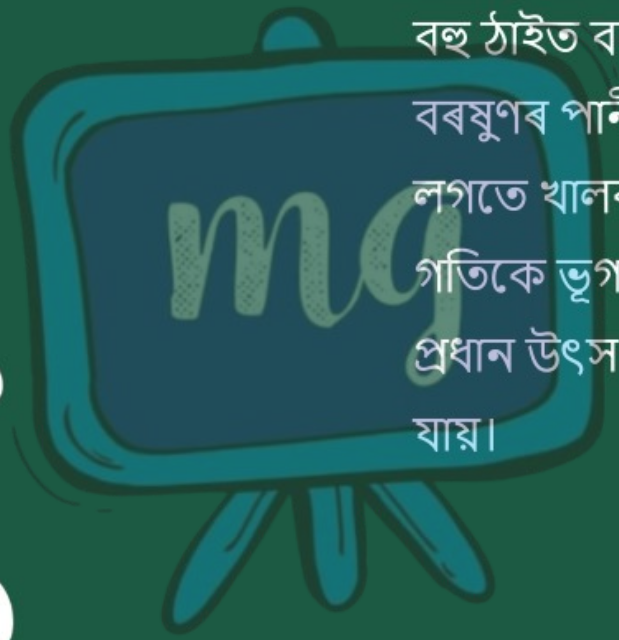

বহু ঠাইত বৰষুণ নথকাৰ বাবে কৃষি সম্পূৰ্ণৰূপে বৰষুণৰ পানীৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব নোৱাৰি। লগতে খালৰ পানী কেইটামান ঠাইতহে পোৱা যায়। গতিকে ভূগৰ্ভস্থ পানীয়েই কৃষি কাৰ্য্যৰ বাবে পানীৰ প্ৰধান উৎস আৰু ইয়াৰ ফলত পানীৰ স্তৰ কমি যায়।

অনুশীলনী

6 উপযুক্ত উত্তৰেৰে খালী ঠাই পুৰ কৰা—

i. _____ আৰু _____ দ্বাৰা মানুহে ভূ-গর্ভৰ পৰা পানী পায়।

ii. পানীৰ তিনিটা ৰূপ হ'ল _____ আৰু _____, _____ ।

iii. পৃথিৱীৰ পানী বহন কৰা স্তৰটো হ'ল _____ ।

iv. যি প্রক্রিয়াৰদ্বাৰা পানী নিগৰি মাটিৰ তললৈ সোমাই যায় তাক _____ বোলা হয়।

অনুশীলনী

7 তলৰ কোনটো পানীৰ নাটনিৰ কাৰণ নহয়?

A উদ্যোগৰ দ্রুত বৃদ্ধি। (Rapid growth of industries)

B জনসংখ্যা বৃদ্ধি। (Increasing population)

C প্রচুৰ বৰষুণ। (Heavy rainfall)

D জল সম্পদৰ সু-ব্যৱস্থাপনাৰ অভাৱ।

অনুশীলনী

8 শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা।
মুঠ পানীৰ পৰিমাণ একে থাকে —

A পৃথিৱীৰ হ্ৰদ আৰু নদীসমূহত।

B ভূ-গৰ্ভত।

C পৃথিৱীৰ সাগৰ আৰু মহাসাগৰ সমূহত।

D গোটেই পৃথিৱীৰ।